

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΦΟΥΡΤΟΥΝΕΣ ΤΗΣ ΣΤΕΡΙΑΣ



ΝΗΜΕΡΑ της Παναγίας.

Τά νηστήσαν όλα. 'Αλλά την ημέρα εκείνη «**αργία και κατά'νομις οίνου και έλαιου**». Και κατέβησαν και έλαιον και οίνον και μεζεδάκια και μαριδες και τυρί. 'Αλλά πρό πάντων οίνου! 'Οκάδες, βαρέλια, αν μπορούσαν... Τόσο, πού χόσανε ο ένας τους τον άλλο!

— Βρέ Μανώληρηρηηη!
— Κωσταντή!... Βρέ δέν άκους, βρέ Κωσταντή!...

Μά ούτε ο Μανώλης άκουγε, ούτε ο Κωσταντής άπαντούσε... Νύχτα ήταν πεία, άργα, περασμένα τά μεσάνυχτα.
— 'Οχρα—άλά—μάντα!... Σία... Σία... Σία!... Και έφτασαν ο κύρ Κωσταντής μπροστά στο σπίτι όπου μένανε!... 'Αλλά με πόσες βόλτες, με πόσα αναγνώσματα, με πόσες στραβοτιμονιές και καβατζαριόματα και με τί αναδρομάδες!...

'Αφες έλαμε να τ' άγαντήνθω το σπίτι του. Σβλλάδες του κρασιού. 'Όλο και κόντρα πηγαίνανε τά πόδια του!...

— Βρέ Μανώλη, βρέ, κατέβασε, βρέ, τ' άλιπουρο!

Μά πού ο Μανώλης;
Κάπου θά τρακάρισε κι' αυτός, σέ κάνα φανάρι, σέ κάνα γωνιά, σέ κανένα κάβο!... Σάν τον πιάνανε ή φουρτούδες του κρασιού, καβατζαριζε σέ κάθε πόρτα...

— Βρέ Μανώλη, ότσα βρέ, και θά τρακάριμε στον κάβο!... Κλείσε τίς μπαρκαζότες, οέ!
Μά πού Μανώλης!... 'Αλατος σέ κανένα λάκκο!...

— Σία... Σία... Σία, τό λοιπόν, κι' άπόψε και έφτασε, με βόλτες και αναγνώσματα, ο Κωσταντής στό σπίτι όπου μένανε.

Σπίτι μεγάλο και ψηλό, παλιό και σκεβρωμένο, χοντρό, με πεσημένους τους τοιαμάδες και άνοιχτά πλευρά, σαν μπουνιδοκόφινο, πού εινε μισοχαλασμένο.

Μέσα έκει καθόντουσαν, άπάνω στο δεύτερο πάτωμα, σ' ένα δωμάτιο, άπόμωρο, μικρό, έξημο και σκοτεινό, χωρίς συγγενείς και φίλους, χωρίς έλπίδα πεία χαίμα, χωρίς άπαντοχή, αλλά και χωρίς σκοτούρες. Μερουδού!—μεροφά! 'Η δχι μεροφά, αλλά μεροποτιό! 'Ό,τι βγάζανε, άπο τί φτωχική δουλειά τους, στη ταβέρνα.

Μαζύ δουλεύανε στη προκομαία, μπαλονόντας τά δίχτυα των ψαράδων, μαζύ πηγαίναν στό κραιοπολιούδι, μαζύ διαλέγαν τους μεζέδες τους, και με δίκαιη διανομή μοιράζαν τό κρασί τους...'Ως πού γέμιζε τό στομάχι άπό κρασί, τό κεφάλι άπό καπνούς,



Φτάνανε στό Πόρτο με μάτια π' άστραποβόλουσαν...



Πλέανε πρώμα και άπαλά, με την δύναμη της φαντασίας των και του κρασιού, άπάνω στα γαλανά νερά των Ινδάλμάτων των!..

Παλιόι καπετανεόι και οι δυό... Θαλοσοσμάχοι και οι δυό, θηρία του πελάγους. Τουνέζι, Αίγυπτο, Μαρσίλια, Μπαρμπαριά, Μαύρη Θάλασσα, ως τή Τεγγέστη. Με δλους τους άνέμους των θαλασσών, παλαίμανε μ' όλες τις φουρτούδες πετοσοκλήκανε, όλα τά άγριέμενα κύματά τους τά καβάλλησαν... Και τέλος με μέτωπα πού στάζαν άρμύρα, ιδρώτα και πικρό τής θαλάσσης

νερό, σαν στεφάνι νίκης, φθάνανε στο «πόρτο» με μάτια πού άστραποβόλουσανε και τή καρδιά γεμάτη άπό πεποίθησι κι' άπό χαρά κι' όρεξι μεγάλη...

'Αλλά τά χρόνια έπερνούσανε, γερνούσανε τά σώματα, σαρκιάζαν τά καρβία, τά μπράτσα τους δέν βροποισαν τώρα τόσο, και τά μάτια τους δέν άστραφταν όπως άστραφταν πρώτα!...

'Η Θάλασσα όμως ήταν πάντα νειά, πάντα δυνατή, πάντα μαργιολα, πάντοτε κακή, πάντα άκαταγιάστη, άστερευτή, άκαμπτη, πάντα άφοκοπούσα... Πάντα άπιστη!

'Αλλά κι' ο κόσμος άλλαζε. Τά τελευταία χρόνια άλλαζε πολύ! Πατόρια και μπενζίνες γεμίσανε τή θάλασσα. Γεράσανε τά πανιά, γεράσανε τά καρβία, τά τρεχαντήρια, ή γολέτες, τά κανά, τά μπάρα, ή μπρατσιόρες.

Μαζύ με τους δυό γέροντες ναυτικούς έγένεκε και ή έποχή τους, κ' όλη των παλιών των χρόνων ή ζωή.

Κ' έτσι μια ημέρα βρεθήκανε κι' αυτοί στους δρόμους. Χωρίς πλοίο, χωρίς τούφερο, χωρίς καπετανλήκι, και δίχως καταντία και σωμαγιά...

Παλαίψανε και πάλι. 'Οχι τώρα με τή θάλασσα, μά με τή νέα τή ζωή. Τή θάλασσα τή νίκησαν. Μά ή νέα ή ζωή, ο νέος κόσμος τους έσάκισε!...

'Ετσι βρεθήκανε μια ημέρα, πεταγμένοι στην άκρογαλιά, να ράβουν και να μπαλονώνουν τά δίχτυα των ψαράδων.

Μά σαν καλοί καπετανεόι, δέν δειλιάσανε.

— 'Οχρα — άλά — μάντα, Κωσταντή! Βίρα, λιγάκι, βίρα!... — Σία... Σία... Καπετάν — Μανώλη!

Κι' εξακολούθησαν τον άγώνα τό μεγάλο στην Ήρα.

Παϊδιά — σχολιά δέν ειλχανε! Πιάσαν ένα δοματιάκι, στο «μπουγαδοκόφινο», τρώναν — πίναν, πολλές φορές μόνον πίναν, και γόρτζιανήσχοι και ίκανοποιημένοι στο γιανάκι τους...

Τά κρεββατάκια τους, έκει μέσα καθαρά, λίγα τά έπιπλα κι' άπλά, μά όλα παστρικά και διαλεχτά...

Τό καμαρίνι τους, πού ειλχαν στο καρβί, τό διατηρήσανε οι δυό καπετανεόι. Με τίς κουνουπιέρες στα κρεββατία τους, με μία άσπρη κουρτίνα στο παράθυρο, λείψανο άπό πανί, του τελευταίου καρβιού τους, τά μπράκια, τά καθίσματα...

Στό καμαράκι τους αυτό, ξαναβρήσανε τον έαυτο τους!.. Και σαν ο άνεμος φρούσε, άπό τό άνοιχτό παράθυρο και τό κουνούσο τό παλιό καρβοπάνι, και φρούσανε την κουνουπιέρα σαν πανιά, οι δυό γέρω — καπετανεόι πλέανε, πρώμα με άπαλά με τή δύναμη τής φαντασίας των, άπάνω, στον Ινδάλμάτων των τά γαλανά νερά...

— 'Μόλα μούδια, καπετανεόι!
— 'Μόλιος!..

Μά εκείνη τή μέρα γιορτή τής Παναγίας άφου νήστεψαν κάθε φαγητό άρτόσιμο, όλο τό Δεκαπενταύγουστο, έπλεανε παραπάνω. Και με τό δίχτυο τους.

Και δού του έκα το σι αφάκια μαριδιτέσες και τυρί!...

Κι' όταν άδειασαν ή τσέπες και γέμισαν καπνούς τά κρεφάλιατους, ήταν πεία άργά, ή νύχτα ειλχε προχωρήσει... Και σαν



Μάινα!...

